

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

doc. Mgr. Gabriela Olchowa, PhD.

Katedra slovanských jazykov

Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

SCENARIUSZ LEKCJI

PRZEDMIOT: JĘZYK POLSKI JAKO OBCY

GRUPA DOCELOWA: słowaccy studenci kierunku „Język polski i kultura” (poziom B2)

TEMAT: **Gatunki zagrożone – jak ocalić rysia?**

CELE EDUKACYJNE:

a) w zakresie wiedzy student:

- poznaje słownictwo z zakresu biologii i ekologii,
- poznaje pojęcia z zakresu ochrony środowiska,
- poznaje polskie nazwy geograficzne,
- poznaje realia z zakresu geografii Polski,
- zdobywa wiedzę na temat zagrożonego gatunku zwierząt żyjących w Polsce oraz działań na rzecz ochrony ginących gatunków zwierząt,
- dowiadyuje się, czym jest petycja, jak ją napisać;

b) w zakresie umiejętności

student potrafi:

- opisać ginący gatunek zwierzęcia, tworząc album-leksykon,
- wskazać na mapie, gdzie występuje,
- rozpoznać tropy i odgłosy zwierząt,
- wskazać istniejące zagrożenia dla zwierząt i działania na rzecz ich ochrony,
- napisać petycję,
- przetłumaczyć wyrazy i wyrażenia, dotyczące ochrony środowiska;

student rozumie:

- teksty pisane: czyta ze zrozumieniem i udziela prawidłowych odpowiedzi na postawione pytania, tworzy tytuły do wybranych fragmentów,

**The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]**

c) w zakresie postaw student:

- jest świadomy istnienia zagrożeń dla ginących gatunków zwierząt
- jest zainteresowany działalnością na rzecz ocalenia gatunków zagrożonych

CZAS REALIZACJI: 2 jednostki lekcyjne (90 minut)

MATERIAŁY, ŚRODKI I POMOCE DYDAKTYCZNE: laptopy z dostępem do Internetu, mapy Polski, karteczki z podobizną rysia, karty pracy

METODY PRACY: metoda aktywizująca – metoda stacji dydaktycznych, metody tłumaczeniowe

FORMY PRACY: praca indywidualna, praca zespołowa

ŹRÓDŁA:

strona WWF Polska (ang. *World Wildlife Fund*) międzynarodowej organizacji pozarządowej działającej między innymi na rzecz ochrony ginących gatunków zwierząt: https://www.wwf.pl/zagrozzone-gatunki?gclid=Cj0KCQjwjryjBhD0ARIsAMLvnF_mealMi-1A6qllHck2urQIP5cA7pbNGDDuq0U13UNQFsWFfr7TxRgaAqnpEALw_wcB (dostęp 20.03.2023)

<https://www.wwf.pl/aktualnosci/codziennosc-rysi-populacji-baltyckiej-nizinnej-w-polsce-0> (dostęp 20.03.2023)

<https://www.wwf.pl/godzina-dla-ziemi-2023> (20.05.2023)

<https://bieszczady.land/zabawa-w-tropiciela-czyli-poznaj-zimowe-zycie-lasu-w-bieszczadach/> (dostęp 20.05.2023)

<http://e-karkonosze.eu/przyroda/na-tropie-rysia/> (dostęp 20.05.2023)

<https://www.google.com/search?q=odg%C5%82osy+rysia&oq=odg%C5%82osy&aqs=chrome.2.69i59j69i57j0i67i650j46i433i512j46i131i433i512j46i512i2j0i512i3.3680j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:d293c782,vid:zAwdwzPI3Kg> (dostęp 20.05.2023)

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zloz-petycje> (dostęp 20.05.2023)

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wstępna (10 minut)

Lektor przygotowuje stanowiska – sześć stacji z materiałami, które umożliwią studentom wykonanie poszczególnych zadań na podobnym poziomie trudności, w tym wykorzystujących różne zmysły.

Nauczyciel za pomocą krótkiej pogadanki wprowadza studentów do problematyki lekcji. Propozycja pytań: *Jakie gatunki zwierząt są zagrożone na Słowacji? Gdzie występują te gatunki? W jakim środowisku naturalnym żyją? Jak wyglądają? Czym się żywią? Co stanowi dla nich zagrożenie? W jaki sposób chroni się ginące gatunki na Słowacji? Czy działają Państwo w wolontariatach?*

Lektor zapoznaje studentów z tematem zajęć (*Gatunki zagrożone – jak ocalić rysia?*) i dzieli ich na 4 grupy. Każda grupa otrzymuje karty pracy, a następnie prowadzący informuje, że kolejność pracy przy stanowiskach (nr 1–5) jest dowolna, przy czym każda grupa powinna wykonać zadania ze wszystkich stacji, zaś stacja 6 jest stacją końcową. Po przejściu wszystkich stanowisk grupa otrzyma informacje dotyczące rysia – zagrożonego gatunku w Polsce, a także działań na rzecz ochrony tego gatunku. Wykonanie poleceń ze stanowisk 1–5 pozwoli studentom na stworzenie swego rodzaju albumu-leksykonu o tym zwierzęciu.

Wybrano tę metodę aktywizującą, gdyż przez cały czas trwania zajęć czynnie biorą w niej udział wszyscy studenci, a praca w grupie uczy współpracy i integracji. Zajęcia prowadzone tą metodą są atrakcyjne, motywują i wyzwalają kreatywność.

Faza realizacji (75 minut)

Grupy studentów wybierają stanowiska pracy i wykonują poszczególne polecenia, natomiast rolą nauczyciela jest obserwowanie, kontrolowanie oraz w razie potrzeby wyjaśnianie niezrozumiałego słownictwa.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Stacja nr 1

Przy stanowisku pierwszym znajdują się mapy Polski i karteczki z podobizną rysia. Zadaniem grupy jest przeczytanie tekstu z karty pracy, a następnie zaznaczenie na mapie regionów, w których występuje ryś. Grupy mogą korzystać z Internetu, by znaleźć definicję pojęć, przetłumaczyć wyrazy i wyrażenia, czy sprawdzić lokalizację puszczy i pojezierzy, a więc obszarów występowania rysia.

Lektor sprawdza, czy grupa prawidłowo zaznaczyła obszary, w których żyje zwierzę.

Stacja nr 2

Grupy na podstawie tekstu zamieszczonego w karcie pracy pt. „Ryś – największy europejski kot” opisują zwierzę: *Jak wygląda? W jakim środowisku żyje? Jaka jest jego natura? Czym się żywi?* itp.

Nauczyciel zbiera opisy, by ocenić wykonane zadanie.

Stacja nr 3

Praca na tym stanowisku pozwala studentom podejrzeć rysia (film z foto-pułapki), dowiedzieć się i zobaczyć, jak wyglądają tropy rysia (zdjęcia tropów), a także posłuchać odgłosów zwierzęcia (film).

Stacja nr 4

Grupy proszone są o przeczytanie tekstu pt. *Co zagraża rysiom w Polsce?* (karta pracy), a następnie wykazanie się kreatywnością i zapisanie tytułów do poszczególnych fragmentów.

Stacja nr 5

Przy stanowisku tym grupy zapoznają się z działaniami na rzecz ochrony rysia.

Stacja nr 6

Do stanowiska tego studenci mogą podejść po wykonaniu poleceń ze stacji nr 1–5. Otrzymują instrukcje, z których dowiadują się, czym jest petycja, jak ją napisać, co w niej zamieścić. Mogą również odczytać petycję do premiera w sprawie zwiększenia powierzchni obszarów chronionych, która posłuży im jako wzór, przy wykonaniu zadania domowego.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Faza końcowa (5 minut)

Nauczyciel podsumowuje i ocenia pracę uczniów, a następnie zadaje zadanie domowe polegające na napisaniu petycji w sprawie ochrony środowiska i klimatu.